

10 céntims

Número 10.

EL CVENTO VALENCIÀ

FLOR DE PECAT, novela

de B. Morales San Martín.

Ilustrá per F. Mellado

DIRECCIÓ Y ADMINISTRASIÓ: SAGRARI DEL SALVADOR, 6, PRAL.—VALENCIA

BIBLIOTECA DE

El Cuento Valencíá

Director: B. Morales San Martín

«EL CUENTO VALENCIÁ» següix publicant el cuart cuadern de la novela «FLOR DE PECAT» de nostre director, que alcansá el PRIMER PREMI OFERT Á LA MILLOR NOVELA VALENCIANA EN LOS JOCHS FLORALS DE LO RAT PENAT DE 1909.

En este cuadern, últim de la interesant narració de costums marítimes valencianes «FLOR DE PECAT», repartim un magnífich retrato del autor de dita novela, obra del inspirat artiste Ricardo Verde fotografada per Oraw-Raff. Dit retrato tenen dret á reclamarlo nostres habituals llegidors sense augment de preu en el cuadern.

Preguém á tots los escritores que tinguen entregats orichina's pera «EL CUENTO VALENCIÁ», que pasen per esta direcció; Sagrari del Salvador, 6, pral., pera obtindre sa conformitat en un asunt que personalment els interesa. Els recómanen l'urchensia.

LA REDACCIÓ.

OBRES DE B. MORALES SAN MARTIN

La Alcaldesa: 1 peseta.

La Rulla: 2 pesetes.

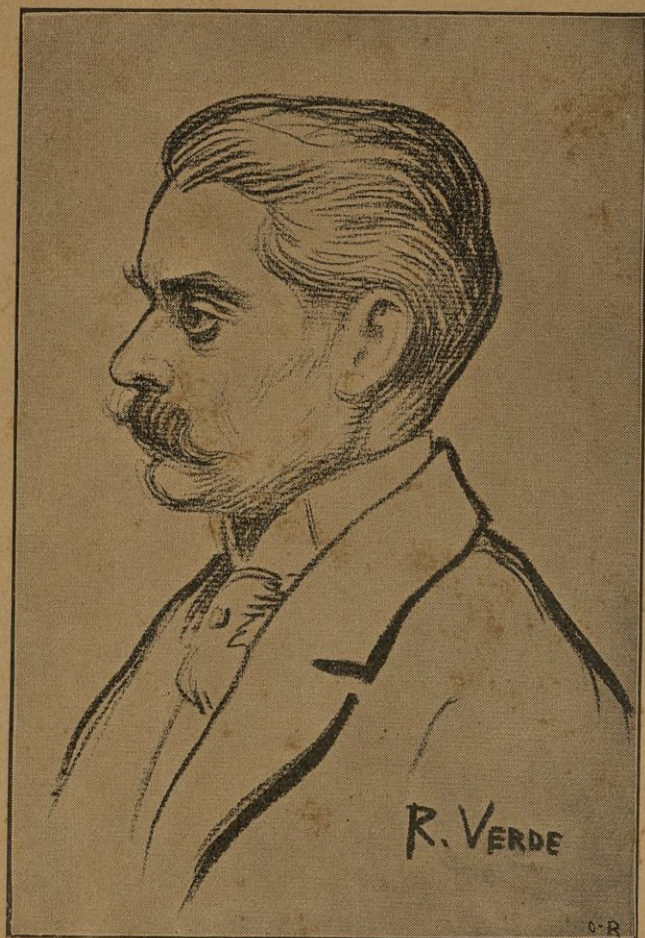
La Tribuna roja: 1 peseta.

Flor de pecat: 10 céntims cuadern.

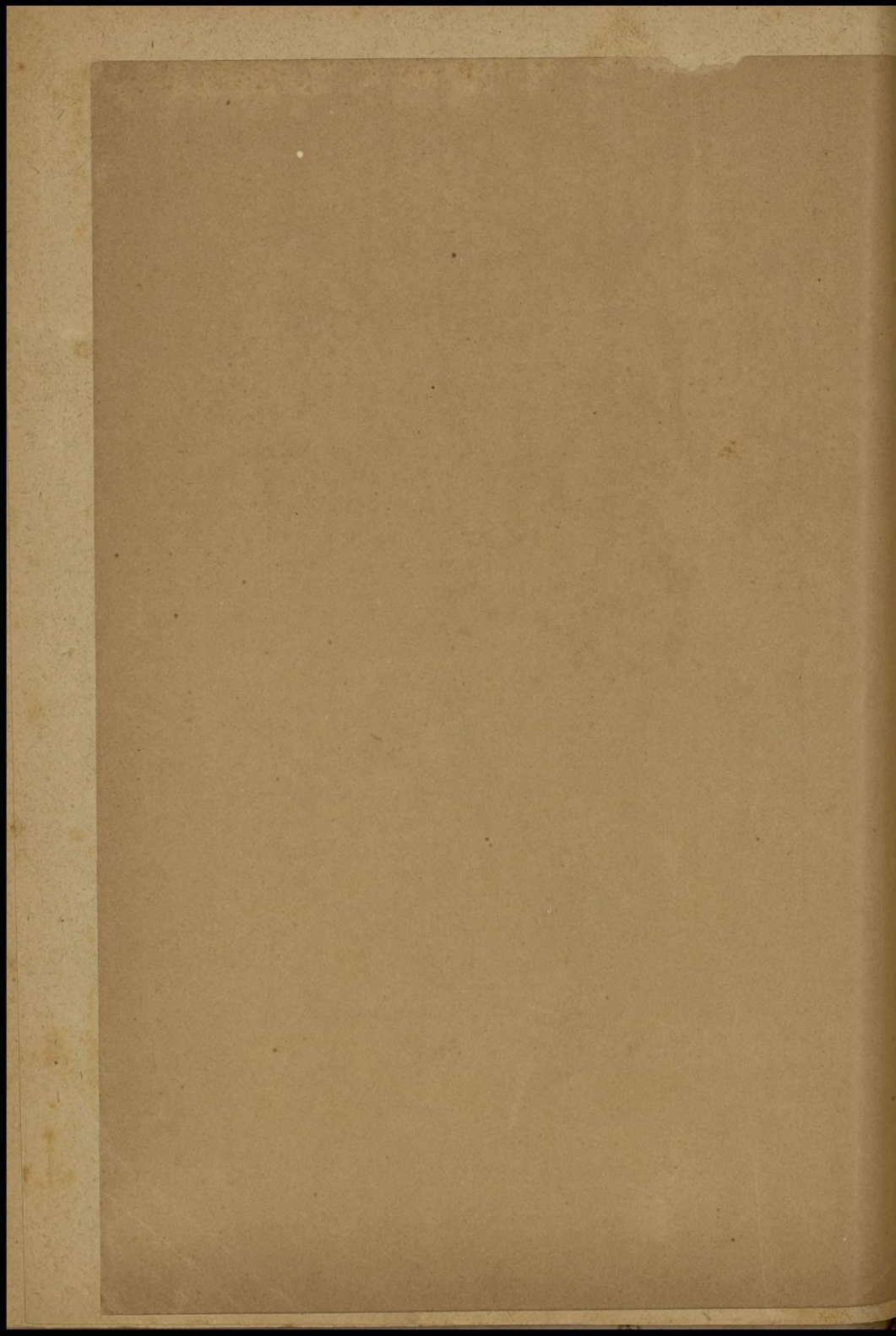
Prenint estes obres en esta administració, Sagrari del Slavador, 6, pral, se fará una rebaixa del 25 per cent als compradors.

En cada eixemplar de **La Rulla** se regalará ú de **La Alcaldesa**.

NUMEROS ATRASATS: Kiosco Popular, plaza de Emilio Castelar. Valencia

B. MORALES SAN MARTÍN

No lograren trobar el rastre que buscaben en la vila y s'en ixqueren al camp, descorasonats y anhelosos. Per aquell terrenó fèrtil y pantanós creia Amparo caminar per les marchals del Puig y d'Almenara ó per les de Sueca... S'entornaren porque chent europea establida allí els avisà que era perillós acostarse á les montañes vehines poblades per una trentena de kábiles aamgades en sos boschs.

Perduda la esperansa no temeren confiar sa pena á les bones chents europees que allí trobaren, els quals los aconsellàren que esperaren, pués recelaben que'ls moros que desembarcaren en Bongie en la época indicada per los infortunats españols, eren kabueños comerciants de les montañes vehines que baixaben asovint á la vila á fer transaccions en los forasters y en los indigenes. Podien esperar y vore si entre ells baixaba son fill ó aquell moro ait de la barba y los ulls negres, á qui li se mori lo fil en la placha del Cabañal y a qui Amparo reconeixoria entre cent. ¡No tenia ducte de que ell se feu amic del seu Rafelet y el tentà a fuchir, l'amagà en lo vapor y el tenia en son aduar allí en aquelles montañes africanes...!

Y esperaren fent compres de mel, de tabaco, de cera, de grans y de tot lo que baixaben de ses montañes los moros, en tal pe trabar rahons en ells y inquirir noticies, detalls, indicis de son fill anyorat. Atraguts per la ganancia que el Boniquet oferia pagant mes car que ningun comerciant los productes d'aquella terra privilechá, baixaren los kabileños en busca d'ell y un dia en lo mercat de les taronches cregué vore y reconeixer Amparaets al moràs aquell del chiquet mort y gran amic del seu Rafel; y el Boniquet ya no'l deixá. Trabá amistat en ell y ans de dirli res li feu algunes compres importants. Solia convidarlo á veure café, li donaba forsa de tabaco, li regalaba monedetes d'or españoles, lluentes y codiciosos y l'acompañaba bon tros quant s'en tornaba á les montañes per aquell camí rodechat de chardins de magraners y taroncherals y boschs de copudes garreferes.

Y un dia en que el valencià li feu oblidar los manaments de Mahoma al kabileño y els licors y el café y el tabaco li trastor-

naren el señ y parlá hasta per los colses el astut mahometá, li tragué la veritat descubrintla entre aquell enredro de paraules árabes y valencianes chapurrades entreverades de centenars de *jamalajás, jamalajás...*

«El morás aquell ni era moro, ni chudio, ni cristiá. Era un bort més lladre que Dimas y més criminal que Herodes. No sabia qui foren sos pares ni en qui poble naixqué. Sabia no més que en ell se parlaba valenciá. Vicisituts de la chuventut el dugueren á Melilla. D'aquell honest y pacifit y forsós internat fuxqué el bon colechal y después de sufrir carrera de baquetes entré els moros se quedá en ells, perque á pesar de tot li tenia mós conte quedarse allí que tornar á España ahon tenia asunts que arreglar en la chustisia y ahon no l'esperaben ni sos pares ni una dona enamorada. Prengué dona, la que li donaren, de la que tingué un chiquet que fon, era veritat, el que morí en lo Cabañal, cuant acompañá á sa tribu servintlos de intérprete en una correría comercial.»

Apretantlo el Boniquet y oferintli montañes d'or si contaba lo ocurrit en Rafelet y li donaba la pista del chic, digué «que el trapatroles aquell s'embarcá en éll perque volgué. Desichaba correr mon y cuant se cansara de vore ya tornaría á sa casa, pues sabia que sos pares eren richs y no li faltaría res á la tornada. Se vestí de moro y pasá com á tal en lo vapor. Desembarcá en élls, puchá á ses montañes y allí estagué hasta que cansat fuixqu.é.. y no sabia ya més de éll...»

No satisfeu esta última explicació al Boniquet, perque en mig de sa borrachera el moro pareixia reselar, perque amagaba son pensament contradintse, vacilant y enredantse d'intent... L'apurá lo que pogué el Bonico, y cuant aquella nit no pogué trau-reli més paraules ol deixá estar.

Contá á Amparo lo ocurrit y esta cregué morir d'alegría, creent ya tindre á son fill en los brazos atra vegada. Tratá més el Boniquet en lo renegat y notá en desconsol que cada vegada li fea una rahó. Ya día que fuchi á Tunes; ya en que uns moros s'interná en Marrakesk, servintlos de criat; ya que estaba en Orá ó en Alger; ya que el tenía éll, pero que no volía tornar ni

À sa patria ni à vore à sos pares... ya que havia mort de febres palúdiques y estaba soterrat allí al peu de les montañes ahon s'acababen els pantanos y les charques que rodechen à Bougie. Pero no deixaba may de acudir à les cites del Bonico perque li pagaba bé ses mercàncies y perque li regalaba sempre alguna monedeta d'or de propina y el convidaba.

El Boniquet, que seguia les instruccions de Amparaets, li parlà clar un día y li digué, enseiantli una moneda d'or:

—Totes les que vullgues te donaré com esta... mil dos mil, tres mil... si me dius ahon está el chic y mel portes...

• La codicia tentà al moro y digué la «veritat» per tersera ó quarta vegada. Rafelet estaba entre ells, pero en una kábila més al interior, d'ahon seria difícil rescatarlo... Ell aniria y si podia à bones... à bones; y si nó com fora, li prometia dúrlil. Li demanaba huit dies de plaso, pasats éstos estaria detornà en son fill ó en noticies d'ell. Li donà or pera el camí y s'en anà el renegat. Pasaren huit sigles pera els desolats pares. Amparo, resantli à la Verge dels Desamparats, que duya en la cambra; el Boniquet, no reselant res bo perque li digueren que no's fiara del renegat; era molt lladrey molt embustero.

Per fi tornà éste y li digué que duya al chic. El Boniquet saltà de goig, pero tornà en si, serenantse. Aquell condenat era capàs de cuansevol fechoria. Disimulà y l'ohuí. Tenia, día ell, à Rafelet en una cova prop del seu aduar. El guardaba el amo d'ell, el que no l'asoltaria com no li donaren tres mil duros lo menys. Debia donarli els dinés y els dos el portarien. El Boniquet no's fià y proposà que dugueren al chic à un punt de la costa, prop de Bougie: ell esperaria en la barca, y quant li feren una senya covinguda baixaria en la llancha, li donarien el chic y ell entregaria els dinés. El renegat àceptà, posant per condició que el lloc de la cita seria un garroferal pròxim à Bougie, en lo camí de les montanyes y l'hora à boqueta nit... Aceptà el Bonico pera el s'endemà, y se separaren.

Ya no aturà ningú dels dos. Amparaets preparant puesto en la cambra de la barca pera son fill... El Boniquet fent visites de despedida, pagant los seus contes... y vingué el dia seguent y

se feu boqueta nit. El Boniquet tenia donades ordres á la sehua chent pera cuant ell tornara que estaguera tot llest pera tallar els caps y ferse á la mar: el Garbí els favoria. No sabia lo que podia ocurrirli en aquell dimoni de renegat y convenia estar previnguts.

Acudi á la cita. No estava el antic presilari de Melilla, pero no tardá en apareixer entre les garroferes cuant ya era nit fosca; portaba un chicot de la mà. Els dos anaben de blanc y se li antoixaren al Boniquet dos fantasmes. S'acostaren... El Boniquet se tirá damunt del que creia son fill, pero el renegat s'interposá.

—¡Els dinés... y es teu!

—A vórelí la cara ans...

—¡Els dinés... ó me l'endue!

—¿Lladre, me vols robar? ¡A vore si es mon fill!

—¿Que no't fies de mi?

—M'has engañat tantes vegades en un mes qu'estic tractant en tú...—y con vera que el chic callaba impasible cridá:

—¡Rafelet, Rafelet...! ¿eres tú, no vens á mí, á... ton pare, al Boniquet?—y com el chic seguia mut é impasible, li digué al renegat:

—¿A quina mare li has robat son fill pera engañarme á mí?

—¡Yo no ha robat res...!

—¡A vore la cara d'eixe moñicot!

—¡Vinguen els dinés!

—¡A vore...—y lluytaren l'ú per descobrir la entrapá cara del chic embolicat en un jaique del cap als peus; l'atre per defendre y ocultar al moret. De pronte en aquella lluyta furiosa, el Boniquet sentí un colp dur en el ventre y va vore relluir en la foscor un arma en la mà del renegat. ¡Se veia descubert; y ya que no podia engañarlo, el volia asesinar pera robarli l'or oferit. El mateix cinturó ahón el Bonico portaba els dinés el lliurá. Pegá un crit, llansá una maldició y tragué la faca, caent com un lleó sobre el renegat. El chiquet entónces corregué camps á traves cridant en árabe crits d'auxili. Y reñiren els dos homens irritats al vore descubert ú d'ells y avar dels dinés

que l'atre d'uya. Este per vengar la burla de que fon obchecte y castigar al que li robá á son fill...

Els colps eren furiosos y segurs. El Boniquet ne senti un brutal en lo bras y poch después correr per éll un líquit tibio y apegalis... La ira feu creixer sos esforços, y apretant les dents, li tirá un colp eexter al renegat; éste caigué d'espales, pero apenes tocá terra s'alsá atra volta, encara que no tan rápit que no se tirara sobre éll son contrari, afonantli atra volta la faca en lo pit; y el renega tcaigué pera no alsarse més.

El Boniquet, al vóreló quiet en terra borbotechant paraules y ronquits estertorosos, se incliná sobre éll, li posá el chenoll al pit y en la esquerra li alresá lo cap. El moro estaba en creu, l'arma prop d'ell, y desantgranse depresa. El Boniquet li preguntá en nom de Deu... y confesá per fi en aquell trans el renegat.

«Habia venut per fam á son fill y ya no habia sabut més d'ell, ni probablement se sabia més, perque els moros que l'il compraren anaben á la Meca y no sabia d'ahon venien, ni qui eren. Podia tornarsen al Cabafial y resarli á son fill... El podia creure... No l'enganyaba en aquell trans fatal...» y expirá.

S'alsá d'alli el Boniquet, desesperat, malahint sa sórt... Nettechá la faca en la róba del renegat, y ans de que els crits del chic atragueren chent, corregué per los camps, fuchint d'entrar en la vila, aplegá á la barca; en la mateixa faca en que matá al renegat tallá els caps que amarraben á terra á *La Joven Amparo*, y espentat per lo fresch Garbí, se feu á la mar...

Epílech

I

Corregueren el mon sense trobar may á aquell fill de son amor y de son pecat; y cuant desesperats de trobarlo en aquell camí sens fí, camí d'amargures y de dolor que corregueren els dos desdichats amants, tornaren á son llar trist y vuit, Amparo era un cadáver que acaminaba y el Boniquet un ser sens ánima, que no sabia per qué ni pera qué vivia.

L'agüela Malarmá mori después de llarga y penosa malaltia eridant á Rafelet. El tio Bonaguia, mig baldat y cego del tot, estaba en sa cadira, ahon Amparaets li donaba, compasiva y resignada, á menchar al pobre paralitich, que grufia eridant á Rafelet en llengua trabá.

Cuant tenia un instant lliure, aquella dona singular puchaba á la cambra, que era sa presó voluntaria y desde ahon se veia la mar, varar les barques y pasar los vapors.... S'asentaba á la finestra, y abrasada á sa creu ploraba llàgrimes amargues com la fel, mirant á la mar blava y eridant á son fill... esperantlo sempre, consumintse y morint en una agonía sens terme, eterna, llunt de tots, hasta del Boniquet, cuals llabis ya no torná á besar chamay...

Sos besos los guardaba, avara de ells, pera aquell fill que esperaba y no venia. Ningú tenia dret á ses caricies més que aquell frut perdut de son amor, que era son amor mateix fet carn. No podia enchendrar més fills; llunt de son pensar estaba la idea de reincidir en son pecat, porque un nou fill no podria curarli la llaga uberta en el cor, ni ferli oblidar al primer bé perdut, á aquell fill primer y únic que, mirant á la mar blava y veent pasar fumechant als vapors d'entrañes de ferro, esperaba sempre, sempre, sempre...

Algudas vegadas baixaba á la placha,* crusaba l'arena, aplegaba á vora del mar, se deixaba caure chunt á les ones... y l'idea de la mort pasaba per son front sombrechat per lo dolor... Allí en lo fons de les aigues blaves estaba la quietut, el silenci que desichaba, el fi de sa pena viva. Les onetes risades y blavenques, festonechaes d'escumes blanques com la neu, anant y venint pareixien cridarli:

— «¡Amparaets... vine! ¿Qué fás ahí? ¡Ya no vorás més á ton fill, ni mort sixquera! ¡No sabrás d'ell chamay si es mort ó viu! ¿Qué fás ahí? Vine... asi; en lo fons de la mar está la pau, l'única pau posible pera tú... No l'esperes; no vindrá... Rafelet era flor de pecat, y eixa flor may cualla may regala aromes, colors y bledania... Es flor malahida per Deu y se mustia aus que lés atres; y marxis cuant toca; y prop d'ella no creix ni la mala herba. Es flor de pecat, ¡de ton pecat Amparaets y no podrás gochar d'ella! Vine, vine, pobla pecadora; fuig dels homens, del mon y vine á mi... Yo't donaré pau, quietut, olvit... y qui sap si en mon sí trobará algún día ton cos chelat l'abrás fret y apretat de ton fill... Ell estimaba á la mar... ¡qui sap si en la mar trobarà son fi també»

Pero Amparaets fuchia no sabia si de la crida de la mar ó de la veu de sa consensia, y corrent tornaba á casa, puchaba á la cambra y desde allí no temia á la crida de la mar: desde allí eia son rumor si, pero no tan clares ses veus sugestives com chunt á les ones de vora de mar. Y encara que dolorida y descorasoná esperaba á son fill, al fill de son pecat que no venia; sempre, sempre, sempre...

II

Una vesprá, á l'hora que les barques s'alluntaben de la placha y fonien la nota blanca de sa vela llatina en la ralla ideal que partix mar y cel, l'aigua y l'éter, estaba en la cambra solitaria y sentí una veu darrere d'ella:

—Amparaets...—al pronte no contestá atraguda s'ánima per la mar ahon se perdien, alluntantse les barques, La veu repetí:

—¡Amparaets!

—¿Qué? Ah! ¡tú!—respongué al vore a Bonico prop d'ella.

—Yó. Vinch á dirte adios...

—¿Tambè t'en vas?—digué en veu esmortuida.

—Sí. He arreplegat tot cuant tinch... y vulleh buscarlo yó asoles.

—¿Al chic? ¡A mon fill!

—A nostre fill... Si vinch, es que t'el duch. Si no torne es que no l'he trobat... y no's vorém mes.

—¿Y ahón vás... que penses fer?

—Vorém... Alger, Bougie, Orá,... hasta la Meca, yó correré mentres vixea darrere d'ell, hasta caure sense alé, mort, ahón caiga, pero buscantlo. Adiós... Tot ans qu'esta quietut que me mata. Tot ans que voret morir á tú de pena esperant á ton fill... y éll sense vindre...

Y un moment se quedaren mirantse; ella, admirant y agraint la abnegació d'aquell home verament enamorat d'ella y del fill de son pecat; ell, esperant manament pera anarsen.

—Vès, corre, si axí ho vols—marmolá ella en llágrimes en la gola encara que secs los ulls...

Pero ell no's movia... Comprengué Amparaets l'últim desig d'aquell home lleal, y agrait, y enamorat; y tapantse la cara en les mans, com horrorisada, cridá:

—¡Nó, nó; vésten...! No pot ser... no pot ser...! Cuant dugues el chic... nostre primer bes pera ell, después... lo que Deu permeta...—pero ya el Boniquet no la oía. Corría desesperat cap al moll al vapor que l'habia de dur al Moro.

.....

Aplegaren veus al Cabañal de que l'habien vist en Alger, eu Orá, en Túnes, en Alejandría. En Port Said se perdía el rastre del Boniquet y ya Amparaet no sabé mes d'ell.

Y quant miraba á la mar blava veent pasar fumechant als vapors d'entrañes de ferro, Amparaets esperaba als dos, al pare y al fill... que no tornaren may més.

Pero Amqaraets moriria esperantlos sempre, sempre, sempre...

III

Tal sort guardà el desti implacable pera Amparaets, la dels ulls negres, negrísims com nit de tempesta.

Valencia 31 de Maig de 1939.

Errates que s'han advertit

Pág.	Lin.	Diu	Deu dir
4	6	y de la paraula	y la paraula
9	10	afegia un'atra	afechía la de més allá
11	7	á una	á l'hora.
11	35	chillá la	chillá una
51	25	Los personaches	Els personaches
61	24	de de memoria	de fer memoria
83	1	ó d'Ager	ó d'Alcher

INDEX

I.--Comensa l'idili.	3
II.--Casament y mortalla, del cel abaixa.	5
III.--Les ulleres del tío Bonaguía.	9
IV.--Los personaches del idili.	15
V.--Flor de pecat.	25
VI.--Camí d'amargures.	33
VII.--Camí sens fi.	40
VIII.--La trachedia.	48
Epilech.. . . .	55

La Febra tifoidea vensuda, usant el **ANTIFEBROL**

Producte vechetal inofensiu, á base de *Convolvuli-
na*, remey ideal y únic, de totes les febres gástriques,
bilioses, tifoidées (tifus), palúdiques etc., etc.; y perfec-
tament compatible en tota clase de medicaments que
tinga que pendre el malalt.

Unic depòsit pera tota España: Farmacia del carrer
de la Carda, núm. 3, Valencia.

Caixa, 1'50 pesetes.

“Jarabe **BEBÉ**” Contra la Tos ferina
y tota clase de tos.

Infalible y completament inofensiu. Exigihiscas el certificat
de garantía del Dr. Peset, que acompaña á cada frasco.

Preu: 3 pesetes. Farmacia, Carda, 3. Valencia

Oraw=Raff
Colón, 28.-Valencia

**Grandes talleres de fotograbado
autotipia y zincografía**

FOTOGRAFADOS ESPECIALES
para Editores, Catálogos, Ilustraciones, Anuncios,
Marcas de Fábrica, Etiquetas.
Reproducciones artísticas y Fotografías de todas clases

Aigua del Turia

PER FUM ESQUISIT

Superior á la Colonia y Florida

Frascos de 1 litro 5 ptes.; 1½ fd. 3; 1¼ fd. 2.

Venda: en la Perfumería inglesa de J. M.^a
Puig. Baixá de Sant Francés, 4.—Valencia

**S'ha posat á la venta la segón edició del núm 1 de
El Cuento Valenciá**

La desposada de la Mar

• Preu: 10 céntims.

Els pedidos acompanyats de l'import al Kiosco Popular,
plasa de San Francés y en esta administració, Sa-
grari del Salvador, 6, pral.